

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และเสนอแนะ

ในบทนี้จะกล่าวโดยสรุปถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และขอเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการไหลหลักสู่การสื่อสารและการโฆษณา ระดับอนุปริญญา พุทธศักราช 2528 ในวิทยาลัยครู
2. เพื่อศึกษาปัญหาการไหลหลักสู่การสื่อสารและการโฆษณา ระดับอนุปริญญา พุทธศักราช 2528 ในวิทยาลัยครู

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา วิชาเอก การสื่อสารและการโฆษณา ระดับอนุปริญญาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2529 รวมทั้งสิ้น 187 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร 15 คน อาจารย์ 40 คน และนักศึกษา 132 คน

2. เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ชนิด คือ แบบสำรวจ และแบบสอบถาม

2.1 แบบสำรวจ เป็นแบบสำรวจสำหรับหัวหน้าภาควิชาการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ สำรวจข้อมูลเกี่ยวกับการไหลหลักสู่การสื่อสารและการโฆษณาของแต่ละวิทยาลัย

2.2 แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 สำหรับผู้บริหาร ฉบับที่ 2 สำหรับอาจารย์ ฉบับที่ 3 สำหรับนักศึกษาวิชาเอกการสื่อสารและการโฆษณา ระดับอนุปริญญา ปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2529 แบบสอบถามทั้ง 3 ฉบับ แบ่งออกเป็น 4 ตอน และตอนใดก็ตามจะเป็นแบบเลือกตอบ และแบบปลายเปิด ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการไหลหลักสู่การสื่อสารและการโฆษณา

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในการใช้หลักสูตรการสื่อสารและการโฆษณา และ
 ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาในการใช้หลักสูตรการสื่อสารและการโฆษณา ก่อนนำแบบ
 สอบถามไปใช้ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจและพิจารณาเพื่อปรับปรุงแก้ไข

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ได้รับความอนุเคราะห์จากกรมการ
 ฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีหนังสือราชการขอความร่วมมือในตอบแบบสอบถามและ
 การรวบรวมแบบสอบถามคืน ถึงอธิการทั้ง 5 แห่ง ที่เป็นประชากร โดยใช้บริการของการไปรษณีย์
 ในการส่งและรับคืน รวมทั้งผู้วิจัยไปส่งและรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง สำหรับแบบสอบถามที่
 ประชากรตอบ 187 ฉบับ ได้รับคืนมา 176 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.12 แยกเป็นแบบสอบถาม
 ของผู้บริหาร 14 ฉบับ แบบสอบถามของอาจารย์ 34 ฉบับ และแบบสอบถามของนักศึกษา 128 ฉบับ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยแบ่งเป็น 5 ข้อ คือ

4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการสื่อสารและการโฆษณา ระดับอนุปริญญา
 พุทธศักราช 2528 ในวิทยาลัยครู

4.2 สภาพภูมิหลังของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรการสื่อสารและการโฆษณา

4.3 สภาพการใช้หลักสูตรการสื่อสารและการโฆษณาในทัศนะของผู้บริหาร
 อาจารย์ และนักศึกษา

4.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการสื่อสารและการโฆษณาของผู้บริหาร
 อาจารย์ และนักศึกษา

4.5 ปัญหาและอุปสรรคในการใช้หลักสูตรการสื่อสารและการโฆษณาของผู้บริหาร
 อาจารย์ และนักศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาการถดถอย และจากการแจกแจง
 ความถี่

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของการใช้หลักสูตรการสื่อสารและการโฆษณา รัศมีอนุปริญา
พุทธศักราช 2528 ในวิทยาลัยครู ผลการวิจัย พบว่า
  - 1.1 วิทยาลัยครู ทั้ง 5 แห่ง เปิดสอนวิชาเอกการสื่อสารและการโฆษณา
ในรัศมีอนุปริญา วิทยาลัยครูส่วนใหญ่ ไม่เคยจัดเป็นสถานที่อบรม หรือประชุมปฏิบัติการ
  - 1.2 มีการสำรวจความพร้อมของอาจารย์ก่อนเปิดสอนวิชาเอกการสื่อสาร
และการโฆษณาถึง 4 แห่ง วิธีการสำรวจที่ซ้ำมาก คือ ใช้แบบสอบถามความสนใจของ
อาจารย์
  - 1.3 อาจารย์ที่สอนในแต่ละวิทยาลัยส่วนใหญ่มีจำนวน ระหว่าง 6 - 10 คน
  - 1.4 จำนวนนักศึกษาวิชาเอกการสื่อสารและการโฆษณา ทั้งระดับปีที่ 1 และ
ปีที่ 2 ส่วนใหญ่ มีจำนวนระหว่าง 26 - 30 คน
  - 1.5 จำนวนห้องที่รับฝึกปฏิบัติงานมากได้แก่ ห้องปฏิบัติการถ่ายภาพ ห้องล้าง
อัดขยายภาพ ห้องล้างอัดขยายภาพสี และห้องปฏิบัติการกราฟิค
  - 1.6 จำนวนวิทยากร หรือผู้ชำนาญพิเศษที่ทางวิทยาลัยได้เชิญมาบรรยายให้
นักศึกษาฟัง มีจำนวนระหว่าง 6 - 10 คน
  - 1.7 วิทยาลัยครูส่วนใหญ่ได้นำนักศึกษาไปปฏิบัติงาน และฝึกปฏิบัติงานตามแหล่ง
วิทยากรและสถานประกอบการในท้องถิ่นมาก
2. สภาพภูมิหลังของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรการสื่อสารและการโฆษณา
ผลการวิจัย พบว่า
  - 2.1 ภูมิหลังของผู้บริหาร ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 46 ปีขึ้นไป
มีวุฒิทางการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโทมากที่สุด ผู้บริหารหลายท่านมีวุฒิอื่น ๆ นอกเหนือจาก
การศึกษาคือเป็นประโยชน์ต่อการสอนมาก ผู้บริหารส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการสอนมากที่สุด
ระหว่าง 21 - 30 ปี

2.2 ภูมิหลังของอาจารย์ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ ระหว่าง 36 - 40 ปี มีวุฒิทางการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโทมากที่สุด อาจารย์ส่วนใหญ่จบวิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา และมีวุฒิอื่น ๆ นอกเหนือจากการศึกษาซึ่งมีประโยชน์ต่อการสอน แต่ยังมีจำนวนน้อย ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการสอนวิชาเอกการสื่อสารและการโฆษณามากที่สุด 4 ภาคเรียน อาจารย์ส่วนใหญ่ ไม่ได้รับการอบรมวิชาชีพในสาขาวิชาที่กำลังทำการสอน ส่วนผู้ที่เคยเข้ารับการอบรมมี จำนวน 22 ครั้ง และอบรมที่กรุงเทพมหานครทุกครั้ง ผู้จัด ได้แก่ หน่วยงานราชการ และบริษัทเอกชน จำนวนวันที่ได้รับการอบรมมากระหว่าง 1 - 5 วัน และอบรมนาน 105 วัน วิชาที่สอนมากที่สุดแก่หลักการโฆษณาและวิทยุและโทรทัศน์เบื้องต้น

2.3 ภูมิหลังของนักศึกษา ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 21 - 25 ปี ส่วนใหญ่ไม่มีพื้นฐานด้านการสื่อสารและการโฆษณาก่อนมาเรียนในวิทยาลัย สาเหตุที่เลือกเรียนวิชานี้เพราะมีความถนัดและมีความสนใจ เหตุผลที่นักศึกษาส่วนใหญ่ชอบเรียนมาก คือ มีใจรัก และสนใจ อยากจะเป็นนักสื่อสารและนักโฆษณา ส่วนเหตุผลที่ไม่ชอบเรียน คือ สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย

3. สภาพการไขหลักสูตรการสื่อสารและการโฆษณา ในทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า

3.1 ในด้านการจัดทำแผนการสอน ผู้บริหารส่วนใหญ่กำหนดให้อาจารย์จัดทำ และอาจารย์ส่วนใหญ่มีการจัดทำ วิธีการจัดทำนั้นผู้บริหารและอาจารย์ส่วนใหญ่ว่า อาจารย์ผู้สอนดำเนินการจัดทำด้วยตนเอง และมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการสอน ผู้บริหารส่วนใหญ่และอาจารย์ส่วนใหญ่ว่า อาจารย์ผู้สอนมีส่วนร่วมในการจัดทำมาก ส่วนความสนับสนุนช่วยเหลือในการจัดทำแผนการสอน ผู้บริหารและอาจารย์ส่วนใหญ่ว่า ผู้บริหารให้ระยะเวลาในการดำเนินการ

3.2 ในด้านการจัดทำเอกสารประกอบการสอน ผู้บริหารจำนวนเท่ากั้นไม่มี การกำหนดให้อาจารย์จัดทำและมีการกำหนดให้จัด แต่อาจารย์มีการจัดทำวิธีการจัดทำ ผู้บริหารและอาจารย์ส่วนใหญ่ว่า อาจารย์มีการจัดทำด้วยตนเอง วิธีการสนับสนุนในการจัดทำ ผู้บริหารส่วนใหญ่ให้บริการวัสดุ และอุปกรณ์ ในการจัดทำ แต่อาจารย์ว่ามีเอกสารตำราสำหรับให้คนควา

3.3 ในด้านการจัดทำคู่มืออาจารย์ ผู้บริหาร ส่วนใหญ่ไม่ได้กำหนดให้อาจารย์จัดทำ และอาจารย์ส่วนใหญ่ก็ไม่ได้จัดทำ วิธีการจัดทำผู้บริหารว่า อาจารย์ผู้สอนดำเนินการ

จัดทำด้วยตนเอง แต่อาจารย์ว่า ได้ดำเนินการร่วมกับกับอาจารย์จากวิทยาลัยอื่นที่สอนในวิชาเดียวกัน ผู้มีส่วนรวมในการจัดทำอาจารย์ว่า คือ หัวหน้าภาควิชาการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ ส่วนวิธีการสนับสนุนให้จัดทำ ผู้บริหารว่าให้งบประมาณ การบริการวัสดุ อุปกรณ์ในการจัดทำ และการบริหารคานการพิมพ์และเผยแพร่ ส่วนอาจารย์ว่า ผู้บริหาร จัดการประชุมอบรมการทำคู่มืออาจารย์

3.4 ในด้านการเตรียมบุคลากร เกี่ยวกับวิธีการจัดเตรียมอาจารย์ให้รู้จักหลักสูตร ผู้บริหารให้ความช่วยเหลือในการเตรียมเอกสาร วิธีการสนับสนุนในการเพิ่มพูนทักษะความรู้ในสาขาที่สอน ผู้บริหารส่วนใหญ่ว่า สนับสนุนให้เขาอบรมระยะสั้น อาจารย์จำนวนครึ่งหนึ่งว่า ผู้บริหารสนับสนุนให้เขาอบรมระยะสั้นและเชิญวิทยากรให้ความรู้เป็นครั้งคราว

นักศึกษาว่า วิธีการช่วยเหลือแนะนำในการเลือกวิชาเลือกนั้น อาจารย์ที่ปรึกษาชี้แจงก่อนลงทะเบียน การเตรียมความพร้อมในการเรียน นักศึกษาส่วนใหญ่ว่า ได้รับการเตรียมความพร้อมเฉพาะบางวิชา และวิธีการเตรียมความพร้อม นักศึกษาได้รับการชี้แจงแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา

3.5 ในด้านสื่อการเรียนการสอน ผู้บริหารส่วนใหญ่มีการสำรวจสื่อการเรียนการสอน รายละเอียดในการสำรวจ ผู้บริหารส่วนใหญ่และอาจารย์ส่วนใหญ่สำรวจความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา การบริการคานการใช้สื่อการเรียนการสอน ผู้บริหารและอาจารย์ว่า ผู้บริหารให้ความสะดวกในการเบิกจ่ายสื่อการเรียนการสอน ส่วนนักศึกษาว่า ผู้บริหารให้บริการคาน วัสดุ อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน การสนับสนุนอาจารย์และนักศึกษายลิตสื่อการเรียนการสอน ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา ว่า ผู้บริหารให้บริการวัสดุ อุปกรณ์ ในการผลิต สภาพออุปกรณ์ และเครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบการสอน และฝึกปฏิบัติงาน อาจารย์ส่วนใหญ่ว่าใช้ได้ดี แต่ นักศึกษาว่าใช้การได้ไม่ดี

นักศึกษากลุ่มใหญ่ว่า บริการที่ได้รับในด้านการใช้เครื่องมือฝึกปฏิบัติการ ได้รับความสะดวกน้อย ส่วนเหตุผลที่ไม่ได้รับความสะดวกหรือได้รับความสะดวกน้อย เนื่องจากจำนวนเครื่องมือต่าง ๆ ไม่เพียงพอ ส่วนเรื่องการใช้อุปกรณ์การสอนนักศึกษากลุ่มใหญ่ว่าใช้ในบางเรื่อง

และอุปกรณ์การสอนที่อาจารย์ส่วนใหญ่ใช้มากเป็นอันดับ 1 อาจารย์และนักศึกษากลุ่มใหญ่ว่าใช้เครื่องฉายข้ามศีรษะ แทนโปรงแสง

3.6 ในด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนเกี่ยวกับการใช้ห้องฝึกปฏิบัติงาน คานห้องสมุด ยานพาหนะ งบประมาณ และการจัดอาจารย์ผู้สอน ผลการวิจัยพบว่า

3.6.1 ในด้านการใช้ห้องฝึกปฏิบัติงาน อาจารย์ส่วนใหญ่มีการจองใช้ห้องฝึกปฏิบัติงานและใช้วัสดุอุปกรณ์ล่วงหน้า แต่นักศึกษา อาจารย์ไม่มีการสำรวจ ทำให้ไม่มีห้องปฏิบัติงานและไม่ได้ใช้วัสดุอุปกรณ์ โอกาสการใช้ห้องปฏิบัติงาน อาจารย์ และนักศึกษา ใช้ทุกครั้งที่มีการฝึกปฏิบัติงาน ส่วนลักษณะและสภาพของห้องฝึกปฏิบัติงาน อาจารย์ว่าไม่มีความเหมาะสม และนักศึกษาส่วนใหญ่ว่า สภาพของห้องฝึกปฏิบัติงานคับแคบ และไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงาน ส่วนในด้านการดูแลรักษาและปรับปรุงห้องปฏิบัติงาน อาจารย์ว่ามีการดูแลรักษาพร้อมที่จะใช้ได้เสมอ

3.6.2 ในด้านห้องสมุด การสำรวจเกี่ยวกับหนังสือเรียนและหนังสืออ่านเพิ่มเติมในห้องสมุด ผู้บริหารส่วนใหญ่มีการสำรวจ แต่อาจารย์ส่วนใหญ่ไม่มีการสำรวจ รายละเอียดเกี่ยวกับการสำรวจ ผู้บริหารและอาจารย์ส่วนใหญ่ สำรวจความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา และวิธีการใช้ห้องสมุดนั้น นักศึกษาส่วนใหญ่ว่า อาจารย์สั่งให้นักศึกษาไปค้นคว้าเอง

3.6.3 ในด้านยานพาหนะ ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาส่วนใหญ่ว่า วิทยาลัยให้บริการเกี่ยวกับยานพาหนะที่จะใช้ไปทำงานหรือฝึกปฏิบัติงานตามแหล่งวิทยาการและสถานประกอบการ โดยให้ใช้ยานพาหนะ และวิทยาลัยจ่ายค่าน้ำมันและเบี้ยเลี้ยงคนขับ แต่ยังไม่ให้บริการบ่อยครั้ง และอาจารย์ส่วนใหญ่มีการจองใช้พาหนะล่วงหน้าก่อน

3.6.4 ในด้านงบประมาณ เกี่ยวกับการจัดซื้อวัสดุ กลองลายรูป วัสดุที่เกี่ยวข้องกับการพิมพ์ ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ ให้นักศึกษาจัดซื้อกันเอง

3.6.5 ในด้านการจัดผู้สอน ผู้บริหารและอาจารย์เห็นว่า หัวหน้าภาควิชา เป็นผู้พิจารณาตามความเหมาะสม วิธีการจัดตารางสอนนั้น ผู้บริหารจัดให้อาจารย์ทุกคนหนึ่งชั่วโมงว่างตลอดภาคยาว 1 วัน เพื่อให้นักศึกษาจัดกิจกรรมหรือให้อาจารย์ได้ประชุมร่วมกันทั้งวิทยาลัย แต่อาจารย์ว่า ทางวิทยาลัยจัดตารางสอน โดยกระจายรายวิชาตลอดสัปดาห์อย่างสม่ำเสมอ ส่วนในกรณีที่อาจารย์ไปราชการหรือป่วยหรือลา นั้น ผู้บริหารและอาจารย์ส่วนใหญ่ว่า ทางภาควิชาดำเนินการใหญ่สอนทดแทนในกรณีไปราชการ และนักศึกษาว่า เกี่ยวกับการจัดตารางสอนวิชาเอกนั้น วิทยาลัย

จิตวิทยาภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติสลับกัน และให้ความเห็นว่า อาจารย์สอนภาคปฏิบัติน้อยกว่าภาคทฤษฎี

3.7 ในด้านการใช้แหล่งวิทยาการและสถานประกอบการเกี่ยวกับการส่งนักศึกษาไปฝึกปฏิบัติงาน ผู้บริหารและอาจารย์ใช้หลักเกณฑ์ในการเลือกแหล่งที่มีลักษณะงานที่ปฏิบัติตรงกับลักษณะของวิธีสอน การติดต่อประสานงานเพื่อส่งนักศึกษาไปฝึกปฏิบัติงานนั้น ผู้บริหารทุกคนมีการติดต่อก่อนล่วงหน้า การส่งนักศึกษาไปฝึกปฏิบัติงาน อาจารย์ส่วนใหญ่จะประสานงานก่อนจะพานักศึกษาไปปฏิบัติงานหรือส่งนักศึกษาไปฝึกงาน ส่วนการติดต่อประสานงานเพื่อไปทัศนศึกษา อาจารย์ทุกคนมีการติดต่อก่อนล่วงหน้า ด้านความร่วมมือในการนำนักศึกษาไปทัศนศึกษาและงานอาจารย์ส่วนใหญ่ว่าได้รับในระดับปานกลาง ในด้านการนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาเป็นปัจจัยในการประกอบการเรียนการสอน อาจารย์ให้นำปฏิบัติโดยการจกให้นักศึกษาไปปฏิบัติงานตามแหล่งวิทยาการและสถานประกอบการ

ในด้านการติดต่อเพื่อไปฝึกปฏิบัติงานนั้น นักศึกษาว่า วิทยาลัยติดต่อกับตามความเหมาะสม และนักศึกษาได้รับความร่วมมือและความสนใจจากแหล่งวิทยาการและสถานประกอบการ ส่วนสภาพที่นักศึกษาไปฝึกปฏิบัติงานนั้นมีการคมนาคมสะดวก วิธีการแนะนำในการฝึกปฏิบัติงาน นักศึกษาส่วนใหญ่ได้รับคำชี้แจงจากบุคลากรของแหล่งประกอบการและสถานประกอบการมาก นักศึกษาส่วนใหญ่ได้รับความรู้และประสบการณ์จากการฝึกปฏิบัติงานมาก โอกาสที่ไปศึกษาดูงาน นักศึกษาส่วนใหญ่มีโอกาสไปบ่อยครั้ง

3.8 ในด้านกิจกรรมการเรียนการสอน อาจารย์ส่วนใหญ่มีการเตรียมการสอนทุกครั้ง เกี่ยวกับการชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้นอาจารย์ส่วนใหญ่ว่า ใ้คำชี้แจงแผนการเรียนและการฝึกปฏิบัติงานตลอดภาคเรียน ให้ทราบในชั่วโมงแรก และนักศึกษาส่วนใหญ่ว่า ได้รับคำชี้แจงจากอาจารย์เกี่ยวกับแผนการเรียน และการฝึกปฏิบัติงานตลอดภาคเรียน การได้รับความสนับสนุนช่วยเหลือจากฝ่ายบริหารในการจัดกิจกรรม อาจารย์ว่าได้รับบริการด้านวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ความร่วมมือและความสนใจของนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมเตรียมการเรียนการสอน อาจารย์ว่า ได้รับความร่วมมือจากนักศึกษาเป็นอย่างดี

นักศึกษาส่วนใหญ่ว่า อาจารย์ไม่ใ้คำชี้แจงข้อบกพร่องในการฝึกปฏิบัติงาน การนำความรู้ที่ได้เรียนไปใช้ให้เกิดประโยชน์นั้น นักศึกษาส่วนใหญ่ใ้คำนำไปใช้ประโยชน์ใ้มาก ส่วน

เหตุผลที่นำไปใช้ประโยชน์ได้น้อย นักศึกษาว่า ในขณะที่เรียนมีโอกาสฝึกฝนโดยตรงน้อยมาก

3.9 ในด้านกิจกรรมเสริมการเรียนการสอน อาจารย์ส่วนใหญ่ยังไม่จัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอน แต่นักศึกษามีการจัดแต่จัดน้อยครั้ง และนักศึกษางานวิทยาลัยไม่เคยมีการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอนเลย และอาจารย์ว่าผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำส่วนใหญ่ คือ อาจารย์กับนักศึกษาร่วมกันจัดทำ แต่นักศึกษาว่า คือ นักศึกษาวิชาเอกนี้ร่วมกับอาจารย์และบุคลากรฝ่ายเทคโนโลยี ส่วนความร่วมมือและความสนใจจากเพื่อนนักศึกษา นักศึกษาว่าได้รับความร่วมมือและความสนใจจากเพื่อนนักศึกษา ด้านความสนับสนุนจากวิทยาลัย นักศึกษาวิทยาลัยให้บริการค่าน้ำสุก และอุปกรณ์ต่าง ๆ แต่ยังมีจำนวนไม่เพียงพอ ส่วนกิจกรรมเสริมการเรียนการสอนที่อาจารย์จัดให้กับนักศึกษามากเป็นอันดับ 1 และนักศึกษามีส่วนรวมในกิจกรรมเสริมการเรียนการสอนมากเป็นอันดับ 1 สอดคล้องกับอาจารย์ คือ การไปปฏิบัติงานและศึกษาออกสถานที่ตามแหล่งวิทยากรและสถานประกอบการ

3.10 ในด้านเทคนิคและวิธีสอน อาจารย์ว่า มีความสามารถในการเลือกวิธีสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาและมีความชำนาญในการใช้เครื่องมือต่าง ๆ ประกอบการสอน การใช้อุปกรณ์ในการสอนภาคทฤษฎีอาจารย์ว่าใช้เป็นบางเรื่อง และวิธีการสอนที่อาจารย์ใช้นั้นเป็นอันดับ 1 นั้น อาจารย์และนักศึกษาวา ใช้วิธีการบรรยาย

3.11 ในด้านการวัดผลและการประเมินผลการเรียน ในด้านการชี้แจงหลักเกณฑ์และกำหนดวิธีการวัดผลให้ทราบล่วงหน้า อาจารย์ทุกคนและนักศึกษาล้วนส่วนใหญ่ว่า อาจารย์ชี้แจงมาก และนักศึกษาล้วนส่วนใหญ่ต้องการให้อาจารย์ชี้แจงมาก ในด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานนั้น อาจารย์ส่วนใหญ่ประเมินด้านวิธีการ กระบวนการ และขั้นตอนการปฏิบัติงาน และอาจารย์มีการประเมินผลการฝึกปฏิบัติงาน อาจารย์ส่วนใหญ่ประเมินเป็นบางครั้ง อาจารย์ว่า ผู้ที่ประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานในแหล่งวิทยากรและสถานประกอบการนั้น อาจารย์ส่วนใหญ่ปฏิบัติมาก คือ ให้อาจารย์นี้เทศก์ร่วมกับเจ้าหน้าที่สองแห่งวิทยากรและสถานประกอบการ ส่วนการชี้แจงขอพร่องในการฝึกปฏิบัติงาน และหลังประเมินผลการเรียน อาจารย์ส่วนใหญ่ชี้แจงทุกครั้ง นักศึกษาล้วนส่วนใหญ่ว่า โอกาสที่ได้รับการวัดผลและการประเมินผลการเรียน คือ อาจารย์มีการประเมินผลการทดสอบกลางภาคเรียนและปลายภาคเรียน และวิธีการวัดผลที่อาจารย์และนักศึกษาเห็นว่า อาจารย์ปฏิบัติมากเป็นอันดับ 1 คือ ใช้แบบทดสอบ

4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการสื่อสารและการโฆษณา ของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษาจากผลการวิจัย พบว่า

4.1 ในด้านสื่อการเรียนการสอน ผู้บริหารและอาจารย์ส่วนใหญ่ว่า วัสดุและอุปกรณ์ไม่เพียงพอ และในด้านเครื่องมือเครื่องใช้ของนักศึกษา ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาส่วนใหญ่ว่า มีจำนวนไม่เพียงพอ

4.2 ในด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน เกี่ยวกับสถานที่ที่ใช่สอน ห้องฝึกปฏิบัติงาน ห้องสมุด ยานพาหนะ และงบประมาณ ผลการวิจัยพบว่า

4.2.1 ด้านสถานที่ที่ใช่สอน ผู้บริหารและอาจารย์ส่วนใหญ่ว่ามีจำนวนเพียงพอ แต่นักศึกษาว่า มีจำนวนไม่เพียงพอ

4.2.2 ด้านห้องฝึกปฏิบัติงาน ผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษาส่วนใหญ่ว่า มีจำนวนไม่เพียงพอ

4.2.3 ด้านห้องสมุด ผู้บริหารส่วนใหญ่ว่า หนังสือที่เกี่ยวกับวิชานี้ในห้องสมุดของวิทยาลัยมีเพียงพอ

4.2.4 ด้านยานพาหนะ ผู้บริหารส่วนใหญ่ว่า ยานพาหนะที่จะใช้ไปปฏิบัติงาน และฝึกปฏิบัติงาน ตามแหล่งวิทยากรและสถานประกอบการ มีจำนวนเพียงพอ แต่ไม่สามารถบริการให้นักศึกษาได้ทุกครั้ง

4.2.5 งบประมาณที่ได้รับจากวิทยาลัย ผู้บริหารส่วนใหญ่ว่า มีจำนวนไม่เพียงพอ

4.3 ด้านการใช้แหล่งวิทยากรและสถานประกอบการ ผู้บริหารและอาจารย์ว่า แหล่งวิทยากรและสถานประกอบการ ที่จะพานักศึกษาไปปฏิบัติงานมีเพียงพอ และผู้บริหารว่า แหล่งวิทยากรและสถานประกอบการสำหรับส่งนักศึกษาไปฝึกปฏิบัติงานมีจำนวนเพียงพอ

5. ปัญหาและอุปสรรคในการใช้หลักสูตรการสื่อสารและการโฆษณาของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า

5.1 **ค่านการทำแผนการสอน** ผู้บริหารมีปัญหาคือ อาจารย์ไม่เห็นความสำคัญและไม่สนใจจะจัดทำแผนการสอน อาจารย์ส่วนใหญ่ว่ามีปัญหาทางด้านงบประมาณในการจัดทำ

5.2 **ค่านการจัดทำเอกสารประกอบการสอน** เกี่ยวกับการสนับสนุนผู้บริหารมีปัญหาคือ ขาดความสะดวกในการจัดพิมพ์และเผยแพร่ และอาจารย์มีปัญหาคือ ขาดงบประมาณมาก

5.3 **ค่านการจัดทำคู่มืออาจารย์** ผู้บริหาร มีปัญหาคือ อาจารย์ไม่เห็นความสำคัญในการจัดทำ และขาดความสะดวกในการจัดพิมพ์และเผยแพร่ และอาจารย์ส่วนใหญ่มีปัญหาคือ ไม่มีเวลาจัดทำ

5.4 **ค่านการเตรียมบุคลากร** ผู้บริหารส่วนใหญ่มีปัญหาคือ **ขาดอาจารย์ที่จะ** ทำการสอน สำหรับอาจารย์ส่วนใหญ่ มีปัญหาไม่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเผยแพร่ความรู้หรือการฝึกอบรมและขาดความสนใจและความสนับสนุนจากผู้บริหาร และนักศึกษาที่มีปัญหาคือ วิทยาลัยไม่ได้เผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาและวิชาชีพให้ทราบ

5.5 **ค่านสื่อการเรียนการสอน** ผู้บริหารมีปัญหามาก คือ ขาดงบประมาณมาก ส่วนอาจารย์และนักศึกษามีปัญหา คือ ขาดวัสดุ และเครื่องมือในการฝึกปฏิบัติงานมาก

5.6 **ค่านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน** เกี่ยวกับสถานที่ที่สอนและห้องฝึกปฏิบัติงาน ห้องสมุด ยานพาหนะ งบประมาณ และการจัดอาจารย์เข้าสอน ผลการวิจัย พบว่า

5.6.1 **ค่านสถานที่ที่สอนและห้องฝึกปฏิบัติงาน** ผู้บริหารมีปัญหาคือ ขาดงบประมาณในการดำเนินงาน และผู้บริหารมีปัญหาในการให้บริการสถานที่ที่สอน และฝึกปฏิบัติงาน คือ ขาดงบประมาณในการขยายและปรับปรุง ส่วนอาจารย์และนักศึกษามีปัญหา คือ สถานที่ที่สอนและห้องฝึกปฏิบัติงานมีจำนวนไม่เพียงพอ

5.6.2 **ค่านห้องสมุด** ผู้บริหารมีปัญหาในการให้บริการ คือ เก็บเงินค่าบำรุงการศึกษาในตอนไม่สามารถให้บริการหนังสือได้เพียงพอ อาจารย์มีปัญหาคือ ห้องสมุดมีเสียงดังรบกวน และนักศึกษามีปัญหาคือ หนังสืออ่านเพิ่มเติมมีน้อยมาก และส่วนใหญ่เป็นหนังสืออ้างอิง

5.6.3 คำนยานพาหนะ ผู้บริหารและอาจารย์ มีปัญหามากในการให้บริการยานพาหนะ เพื่อให้นักศึกษาไปทำงานและฝึกปฏิบัติงานตามแหล่งประกอบการและสถานประกอบการ เนื่องจากยานพาหนะมีจำนวนไม่เพียงพอ ดังนั้น ผู้บริหารจึงไม่สามารถจะบริการได้ทุกครั้ง

5.6.4 ค่านงบประมาณ ผู้บริหารมีปัญหาคือวิทยาลัยโห่งประมาณไม่เพียงพอ ส่วนอาจารย์และนักศึกษามีปัญหาเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณ ค่าวัสดุ และอุปกรณ์ คือ วิทยาลัยโห่งประมาณไม่เพียงพอ

5.6.5 ด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา ส่วนใหญ่มีปัญหาคือ อาจารย์ในภาควิชามีน้อย จึงต้องจัดให้สอนคนละหลายวิชา เกี่ยวกับการจัดการการสอน อาจารย์มีปัญหาคือ อาจารย์ว่างไม่ตรงกัน ทำให้ไม่สามารถทำกิจกรรมร่วมกันได้ และนักศึกษามีปัญหาในกรณีที่อาจารย์ไม่มาสอน คือ อาจารย์ไม่แจ่งล่วงหน้า

5.7 ด้านการใช้แหล่งวิทยาการและสถานประกอบการ ผู้บริหารมีปัญหา คือ ขาดงบประมาณในการดำเนินงาน ส่วนอาจารย์มีปัญหาคือ ขาดแคลนแหล่งประกอบการและสถานประกอบการในท้องถิ่น และนักศึกษาส่วนใหญ่ มีปัญหา คือ เจ้าของสถานที่ไม่เห็นความสำคัญของการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา

5.8 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้บริหารจำนวนน้อยมีปัญหา คือ อาจารย์ไปราชการบ่อย ทำให้นักศึกษาได้เรียนไม่เต็มที่ และนักศึกษาร้องเรียน เรื่อง อาจารย์ขาดสอนบ่อย ๆ อาจารย์และนักศึกษามีปัญหาเกี่ยวกับช่วงเวลาในการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษามีน้อยเกินไป

5.9 ด้านกิจกรรมเสริมการเรียนการสอน ผู้บริหารมีปัญหา คือ ไม่มีงบประมาณให้อาจารย์มีปัญหาคือ ช่วงเวลาในการจัดไม่เพียงพอ และนักศึกษามีปัญหา คือ ขาดงบประมาณในการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอน

5.10 ด้านเทคนิคและวิธีสอน ผู้บริหารมีปัญหา คือ ไม่มีงบประมาณค่าวัสดุ และอุปกรณ์ให้อาจารย์และนักศึกษาได้เพียงพอและไม่รวมที่จะจัดการฝึกปฏิบัติการในคาบพักและวิธีการสอนที่ทันสมัยให้กับอาจารย์ อาจารย์มีปัญหาคือไม่ได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับวิธีสอนแบบใหม่ และนักศึกษากลุ่มใหญ่มีปัญหาคือไม่ได้รับคำชี้แจงเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือฝึกงานช่างเทคนิค

5.11 คำนการวัดผลและการประเมินผลการเรียน ผู้บริหารมีปัญหาคือ อาจารย์ส่งเกรดต่ำกว่ากำหนด อาจารย์มีปัญหาคือ เกณฑ์การวัดผล และการประเมินผลไม่ชัดเจน และนักศึกษามีปัญหาคือ ไม่ได้รับทราบขอบเขตของตนเองหลังจากการวัดผลแล้ว

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องการสื่อสารและการโฆษณา ระบุข้ออุปสรรค พุทธศักราช 2528 ในวิทยาลัยครู มีข้อควรอภิปราย ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการสื่อสารและการโฆษณา ระบุข้ออุปสรรค พุทธศักราช 2528 ในวิทยาลัยครู ผลการวิจัยพบว่า วิทยาลัยครูทั้ง 5 แห่ง เปิดสอนหลักสูตรวิชาเอก การสื่อสารและการโฆษณาในระบุข้ออุปสรรค วิทยาลัยครูส่วนใหญ่ไม่เคยจัดเป็นสถานที่อบรมหรือประชุมปฏิบัติการ ดังนั้นอาจทำให้เป็นปัญหาในการสอนได้ ผู้บริหารส่วนใหญ่มีการสำรวจความพร้อมของบุคลากรก่อนเปิดสอนเป็นส่วนใหญ่ ใช้วิธีการสำรวจความสนใจจากอาจารย์ผู้สอนก่อน แต่พิจารณาแล้ว ปรากฏว่ามีจำนวนอาจารย์สังกัดภาควิชาที่น้อย อาจารย์ส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาโท และจบวิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา แต่ปัญหาคือ ไม่ได้สังกัดภาควิชา และต้องสอนนักศึกษาวิชาเอกอื่นด้วย ทำให้มีปัญหาคือในดังนี้

จำนวนห้องที่ใช้ฝึกปฏิบัติงานมาก คือ ห้องปฏิบัติการถ่ายภาพ ห้องล้างอัดขยายภาพ ห้องล้างอัดขยายภาพสี และห้องปฏิบัติการกราฟิก

จำนวนวิทยากรหรือผู้ชำนาญพิเศษที่ทางวิทยาลัย ได้เชิญมาบรรยายให้นักศึกษาฟัง มีจำนวนระหว่าง 6 - 10 คน ผู้วิจัยเห็นว่า ควรเชิญวิทยากรที่มีความชำนาญตรงสาขาที่สอนให้มาก โดยพิจารณาจากวิทยากรในห้องเรียนก่อน

วิทยาลัยครูส่วนใหญ่ได้นำนักศึกษาไปทำงาน และฝึกปฏิบัติงานตามแหล่งวิทยากร และสถานประกอบการในห้องเรียนมาก ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า เป็นการปฏิบัติที่ถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับ ครูณี หิรัญรักษ์ และกันทิมา ชนะโสถ (2528: 9) ว่า "ควรจะเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ฝึกงาน สัมมนา และงานใหม่มากที่สุดก่อนจบการศึกษา"

2. สภาพภูมิหลังของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรการสื่อสารและการโฆษณา ผลการวิจัยพบว่า

2.1 ภูมิหลังของผู้บริหาร ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 46 ปีขึ้นไป มีวุฒิปริญญาโทมากที่สุด และอาจารย์หลายท่านมีวุฒิต่อ ๆ นอกเหนือจากการศึกษาอันเป็นประโยชน์ต่อการสอนมาก ส่วนใหญ่ผู้บริหารมีประสบการณ์สอนมากที่สุด 21 - 30 ปี ซึ่งนับว่าเป็นผู้มีประสบการณ์ในการทำงานมาก ผู้บริหารที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ คือ หัวหน้าคณะวิชาวิทยาการ จัดการ และหัวหน้าภาควิชาการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ ผู้วิจัยคาดว่าผู้บริหารตอบครบทุกแห่ง จะได้ผลการวิจัยที่สมบูรณ์กว่านี้

2.2 ภูมิหลังของอาจารย์ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 36 - 40 ปี มีวุฒิทางการศึกษาสูงสุด คือ จบปริญญาโท อาจารย์ส่วนใหญ่จบวิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา อาจารย์บางคนมีวุฒิต่อ ๆ นอกเหนือจากการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับการนำมาใช้สอนวิชาเอกนี้ เป็นอย่างคี่ อาจารย์ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการสอนวิชาเอกนี้ 4 ภาคเรียน จากการวิจัยพบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่ไม่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับวิชาชีพที่สอน ซึ่งสอดคล้องกับ จินตนา พรตตะเสน (2522: จ) ว่า "อาจารย์ไม่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่"

2.3 ภูมิหลังของนักศึกษา ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 21 - 25 ปี ส่วนใหญ่ไม่มีพื้นฐานด้านการสื่อสารและการโฆษณา ดังนั้นจึงเป็นปัญหาในการจัดการเรียนการสอนได้ ผู้วิจัยเห็นว่า สอดคล้องกับ วิจิตร จันทรากุล (2528: 40) ที่ว่า "การรับนักศึกษาเข้าเรียน ถ้าเป็นไปได้ควรจะคัดเลือกเฉพาะคนที่มีความสนใจและถนัด" สาเหตุที่นักศึกษาเลือกเรียนวิชานี้ ส่วนใหญ่ว่ามีความถนัดและมีความสนใจและส่วนใหญ่ให้เหตุผลที่ชอบเรียนว่า มีใจรักและสนใจอยากเป็นนักสื่อสารและการโฆษณา เหตุผลที่ไม่ชอบเรียน คือ สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย

3. สภาพการใช้หลักสูตรการสื่อสารและการโฆษณา ในทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า

3.1 ในด้านการจัดทำแผนการสอน ผู้บริหารส่วนใหญ่กำหนดให้อาจารย์จัดทำ และอาจารย์ส่วนใหญ่ปฏิบัติสอดคล้องกับผู้บริหาร คือ มีการจัดทำแผนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจรยา สุวรรณศิริ (2528: 122) ที่ว่า "ผู้บริหารส่วนใหญ่ให้อาจารย์ในภาควิชาจัดทำแผนการสอน" และผลการวิจัยของจิตรนา พรหม และคณะ (2523: 48) ที่ว่า "ควรมีการวางแผนการสอน" อาจารย์ส่วนใหญ่ดำเนินการจัดทำด้วยตนเองมาก ผู้วิจัยเห็นว่าอาจารย์ปฏิบัติดี และที่อาจารย์ปฏิบัติ ร่องลงมา คือ การดำเนินการร่วมกับอาจารย์ในวิทยาลัยที่สอนในวิชาเดียวกัน

ผู้วิจัยเห็นควยและเห็นว่า ควรจัดร่วมกับอาจารย์วิทยาลัยอื่นที่เปิดสอนควย เพราะการทำแผนการสอนมีความสำคัญมาก ซึ่งสอดคล้องกับ คิลิก บุญเรืองรอด (2521: 44) ที่ว่า "การทำแผนการสอนรวมกันเป็นขั้นตอนที่สำคัญมาก" สำหรับผู้บริหารให้การสนับสนุนด้านระยะเวลาในการจัดทำและบริการวัสดุและอุปกรณ์ แต่มีปัญหาคือไม่เพียงพอ ดังนั้นอาจารย์จึงต้องใช้งบประมาณของตนเอง

3.2 ในด้านการจัดทำเอกสารประกอบการสอนนั้น ผู้บริหารมีความเห็นเท่ากันว่า ไม่ใ้กำหนดให้อาจารย์จัดทำและกำหนดให้จัดทำ แต่อาจารย์ส่วนใหญ่จัดทำกันมาก ในการจัดทำผู้บริหารและอาจารย์ว่า อาจารย์ดำเนินการสอนด้วยตนเอง ผู้วิจัยว่า เป็นการปฏิบัติที่ดี แสดงถึงความมีศรัทธาในวิชาชีพครู แต่จากการติดตามขอเอกสารประกอบการสอน ส่วนใหญ่ทำเป็นเอกสารย่อย ยังไม่ได้ทำเป็นรูปเล่มที่สมบูรณ์ ดังนั้นอาจเป็นปัญหาในการใช้เอกสารประกอบการสอนได้ วิธีการสนับสนุนในการจัดทำผู้บริหารให้วัสดุ และอุปกรณ์ ส่วนอาจารย์ว่า ผู้บริหารให้เอกสารตำรา สำหรับคนควย ผู้วิจัยศึกษาจากวิธีการสนับสนุนแล้ว เห็นว่า อาจารย์ยังไม่ได้รับความสะดวกในการจัดทำ ซึ่งสอดคล้องกับ สุจรรยา สุวรรณศิริ (2528: 35) ที่กล่าวถึงปัญหาของกรมการฝึกหัดครูว่า "การทำเอกสารประกอบการสอน ไม่ได้รับความสะดวกเท่าที่ควร"

3.3 ในด้านการจัดทำคู่มืออาจารย์ ผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่ใ้กำหนดให้อาจารย์จัดทำ และอาจารย์ส่วนใหญ่ไม่ใ้จัดทำ ผู้วิจัยเสนอใ้มีการจัดทำ เพราะอาจารย์จะได้มีแนวทางในการปฏิบัติ สำหรับวิทยาลัยที่มีการจัดทำนั้น ผู้บริหารว่า อาจารย์สอนดำเนินการด้วยตนเอง แต่อาจารย์ว่า ใ้ดำเนินการร่วมกับอาจารย์ในวิทยาลัยอื่นที่สอนในวิชาเดียวกัน อาจารย์ว่า ผู้มีส่วนในการจัดทำ คือ หัวหน้าภาควิชาการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ ซึ่งนับว่าเป็นผู้บริหารที่ดี จะใ้ทำให้อาจารย์เกิดกำลังใจในการจัดทำ ส่วนการสนับสนุนใ้ผู้บริหาร จะใ้งบประมาณ วัสดุและอุปกรณ์ในการจัดทำและใ้บริการด้านการพิมพ์และเผยแพร่ แต่อาจารย์ว่า ผู้บริหารจัดการประชุมอบรมการทำคู่มืออาจารย์

3.4 ในด้านการเตรียมบุคลากร เกี่ยวกับการจัดเตรียมอาจารย์ให้รู้จักหลักสูตร ผู้บริหารใ้ความช่วยเหลือในการเตรียมเอกสาร วิธีการสนับสนุนอาจารย์ใ้เห็นคุณค่าและความรู้ในสาขาที่สอน ผู้บริหาร และอาจารย์ครั้งหนึ่งเห็นสอดคล้องกันว่า ผู้บริหารสนับสนุนใ้เขาอบรมระยะสั้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจรรยา สุวรรณศิริ (2528: 38) ที่สรุปปัญหาการใ้

หลักสูตรของการฝึกหัดครุว่า "ควรส่งเสริมให้บุคลากรได้เข้าอบรมระยะสั้น" ผู้วิจัยเห็นว่า ควรสนับสนุนให้อาจารย์ได้เข้ารับการอบรมครบทุกคนและพัฒนาอาจารย์ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น ติดต่อนักศึกษาในสถานนอคมศึกษาทางคานนิเทศศาสตร์ให้รับเข้าศึกษาต่อ สนับสนุนให้ไปสอบเข้าศึกษาต่อ มีโอกาสไปปฏิบัติงานหรือฝึกงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บำรุง สุขพรรณ (2527: 59) ว่า "ควรมีการส่งเสริมให้อาจารย์มีโอกาสศึกษาต่อในสาขาวิชาที่ตนสอนให้สูงขึ้น" และ ประกาศ รัชการภรณ์ (2516: 51) เสนอให้มีการพัฒนาบุคลากรว่า "ให้อาจารย์ ฝึกงาน หรือฝึกงาน ณ สถานีโทรทัศน์" และอาจารย์ครึ่งหนึ่งว่า ผู้บริหารเชิงวิพากษ์มาให้ความรู้ เป็นครั้งคราว ส่วนนักศึกษาว่า วิธีการช่วยเหลือแนะนำในการเลือกวิชาเลือก นักศึกษาว่า อาจารย์ที่ปรึกษาชี้แจงก่อนลงทะเบียนเรียน คานการเตรียมความพร้อมนักศึกษาได้รับการเตรียมความพร้อม เป็นบางวิชา โดยได้รับคำชี้แจงจากอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งเป็นการดียิ่ง เพราะจะทำให้นักศึกษา โกลัศิกอาจารย์ และไม่มีปัญหาในการเรียน

3.5 ในด้านสื่อการเรียนการสอน ผู้บริหารส่วนใหญ่มีการสำรวจสื่อการเรียน การสอน รายละเอียดในการสำรวจนั้น ผู้บริหารและอาจารย์ได้มีการสำรวจความสอดคล้องกับ เนื้อหาวิชา การบริการคานการใช้สื่อการเรียนการสอน ผู้บริหารและอาจารย์ว่า ผู้บริหารให้ความ สะดวกในการเบิกจ่ายสื่อการเรียนการสอน ส่วนนักศึกษาว่า ผู้บริหารจัดสื่อการเรียนการสอนให้ อาจารย์และนักศึกษาคือให้วัสดุ และอุปกรณ์ประกอบการเรียน คานการสนับสนุนให้อาจารย์และ นักศึกษาลดสื่อการเรียนการสอน ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาวว่า ผู้บริหารให้วัสดุ และ อุปกรณ์แต่ไม่เพียงพอ ส่วนสภาพอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบการฝึกปฏิบัติงาน อาจารย์ส่วนใหญ่ว่าใช้การได้ดี แต่นักศึกษามีความเห็นขัดแย้งว่า มีสภาพใช้การได้ไม่ดี ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่า ควรมีการสำรวจใหม่

การบริการที่ได้รับในคานการใช้เครื่องมือฝึกปฏิบัติงาน นักศึกษาว่า เหตุผลที่ไม่ได้รับความสะดวกเคยหรือได้รับความสะดวกน้อย เนื่องจากเครื่องมือต่าง ๆ มีไม่ เพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สมประสงค์ นวมบุญคือ (2516: ค) ว่า "อุปกรณ์มีน้อย ไม่เพียงพอกับความต้องการ" และ ชงชัย รักชอน (2523: จ) ว่า "วิทยาลัยไม่มีอุปกรณ์ การเรียนการสอนอย่างเพียงพอ" และอุปกรณ์การสอนที่อาจารย์ส่วนใหญ่ใช้มากเป็นอันดับ 1 อาจารย์และนักศึกษามีความเห็นสอดคล้องกันว่า อาจารย์ส่วนใหญ่ใช้เครื่องฉายข้ามศีรษะ แทนโปรงแสง ผู้วิจัยเห็นว่า อาจารย์มีการใช้อุปกรณ์ดี และควรนำอุปกรณ์มาใช้ด้วย เพราะ

มีประโยชน์มาก ถึงผลการวิจัยของ แฮร์รี่ (Hariry 1984: 58A) ที่ว่า กลุ่มที่ใช้สไลด์ และเทป (ซึ่งครอบคลุมถึงเครื่องฉายวัตถุทึบแสง เครื่องฉายข้ามศีรษะและฟิล์มสไลด์ ฯลฯ) ใช้เวลาในการฝึกน้อยและผลการทดสอบปรากฏว่า คะแนนสูงกว่า และใช้เวลาในการฝึกปฏิบัติ น้อยกว่ากลุ่มอื่น ๆ "

3.6 ในด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน เกี่ยวกับการใช้ห้องฝึกปฏิบัติงาน ด้านห้องสมุด ยานพาหนะ งบประมาณ และการจัดอาจารย์ผู้สอน ผลการวิจัยพบว่า

3.6.1 ในด้านการใช้ห้องฝึกปฏิบัติงาน อาจารย์ส่วนใหญ่มีการจองใช้ห้องฝึกปฏิบัติงานและโสตทัศนอุปกรณ์ล่วงหน้า แต่นักศึกษา อาจารย์ไม่มีการสำรวจ ทำให้ไม่มีห้องฝึกปฏิบัติงานและไม่ได้อุปกรณ์ สำหรับการจองใช้ห้องฝึกปฏิบัติงาน อาจารย์และนักศึกษามีโอกาสใช้ทุกครั้งที่ยื่นภาคปฏิบัติ ลักษณะ และสภาพของห้องฝึกปฏิบัติงาน อาจารย์ส่วนใหญ่ว่า ไม่มีความเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุจรรยา สุวรรณศิริ (2528: 30) ว่า "ห้องปฏิบัติการไม่เหมาะสม" และสอดคล้องกับความเห็นของนักศึกษาที่ว่า มีสภาพคับแคบไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงาน ผู้วิจัยเห็นว่าทางวิทยาลัยควรมีการปรับปรุงแก้ไขและจัดห้องปฏิบัติการเพิ่มขึ้น ในด้านการดูแลรักษาและปรับปรุงห้องปฏิบัติการนั้น อาจารย์ส่วนใหญ่ว่า มีการดูแลรักษาพร้อมที่จะใช้ได้เสมอ ซึ่งเป็นการสนับสนุนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้โดยดี

3.6.2 ในด้านห้องสมุด เกี่ยวกับการสำรวจหนังสือเรียนและหนังสืออ่านเพิ่มเติมในห้องสมุด ผู้บริหารส่วนใหญ่มีการสำรวจ แต่อาจารย์ส่วนใหญ่ไม่มีการสำรวจ ผู้วิจัยเสนอให้มีการสำรวจมากที่สุด เพราะห้องสมุดมีความสำคัญต่อการเรียนวิชาเอกนี้มาก ถึงความเห็นของ อุดรพรหม ปิติหัตตะโสมิต (2524: 67) ว่า "ผู้ที่อยู่ในองค์กรนิเทศศาสตร์ทั้งหลาย ควรอย่างยิ่งที่จะต้องเป็นบุคคลที่รอบรู้ทันสมัย เพื่อจะได้นำสิ่งใหม่ ๆ เหล่านั้นไปปรับปรุงการเรียน เนื้อหา การสอนให้ทันสมัยทันต่อเหตุการณ์ และสร้างความสนใจแก่ผู้เรียนไปอย่างมาก" และหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู (2522: 55) ว่า "อาจารย์และนักศึกษาต่างก็เห็นว่าวิชาที่ตนเองสอนหรือเรียนต้องอาศัยห้องสมุดอย่างมาก" ส่วนรายละเอียดในการสำรวจนั้น ผู้บริหารและอาจารย์ว่า มีการสำรวจความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นสอดคล้องด้วย ส่วนนักศึกษาว่า วิธีการส่วนใหญ่ในการใช้ห้องสมุดนั้น อาจารย์สั่งให้นักศึกษาไปค้นคว้าเอง ซึ่งสอดคล้องกับ

ผลการวิจัยของ ครุณี หิรัญรักษ์ และ กันทิมา ชนะโสภณ (2528: 9) ที่ว่า "คณะ ควรมีการ ส่งเสริมให้ผลิตโคฝึกคนควาควย"

3.6.3 ในคณยานพาหนะ ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาส่วนใหญ่ วิทยาลัยให้บริการเกี่ยวกับยานพาหนะที่จะใช้ไปทำงานหรือฝึกปฏิบัติงานตามแหล่งวิทยาการและ สถานประกอบการ โดยให้รถยนต์และวิทยาลัยจ่ายค่าน้ำมันและเบี่ยงเลี้ยงคนขับ แต่ยังไม่ ให้บริการบ่อยครั้ง ผู้วิจัยเห็นสอดคล้องกับการปฏิบัติดังกล่าว จึงขอเสนอให้วิทยาลัยได้จัดบริการให้ มากขึ้น และอาจารย์ส่วนใหญ่ มีการจองไว้ล่วงหน้าล่วงหน้าก่อน

3.6.4 ในคณงบประมาณ เกี่ยวกับการซื้อฟิล์ม กล้องถ่ายรูป วัสดุที่ เกี่ยวกับการพิมพ์ ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษามีความเห็นสอดคล้องกันว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ ให้นักศึกษาจัดซื้อตนเอง ผู้วิจัยเห็นว่า ทางวิทยาลัยควรจัดงบประมาณให้นักศึกษามากกว่าเดิม มีการวางแผนในควาวัสดุให้เกิดประโยชน์แก่นักศึกษาให้มากที่สุด เพราะนักศึกษาวิทยาลัยครู ส่วนใหญ่มีฐานะยากจน ดังผลการวิจัยของฝ่ายสถิติวิจัยประ เภ็นผล กองแผนงาน กรมการฝึกหัดครู (2528: 65) ว่า "จากการสำรวจสถานภาพของนักศึกษาวิทยาลัยครู ซึ่งได้เห็นว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ มีฐานะยากจน"

3.6.5 ในคณการจัดผู้สอน ผู้บริหารและอาจารย์มีความเห็นสอดคล้อง กันว่า หัวหน้าภาควิชาเป็นผู้จัดอาจารย์เข้าสอนโดยพิจารณาตามความเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ พิษณา ชิตีเสรี (2521: 106) ว่า "ผู้จัดอาจารย์เข้าสอนวิชาต่าง ๆ คือ หัวหน้า ภาควิชาภาษาไทย โดยจัดตามความรู้ ความสามารถ ของผู้สอน" สำหรับวิธีการจัดตารางสอนนั้น ผู้บริหารจัดให้อาจารย์ทุกคนมีชั่วโมงว่างตลอดภาคบ่าย 1 วัน เพื่อให้ นักศึกษาจัดกิจกรรม หรือให้อาจารย์ได้ประชุมร่วมกันทั้งวิทยาลัย ในเรื่องนี้ ผู้วิจัยสนับสนุนให้ทุกวิทยาลัยได้ใช้วิธีการนี้ เพื่อ เปิดโอกาสให้นักศึกษาและอาจารย์ได้จัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อ วิชานี้มากที่สุด แต่อาจารย์ว่าทางวิทยาลัยมีการจัดตารางสอนโดยกระจายรายวิชาตลอดสัปดาห์ อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าเหมาะสมและสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ฤดี กรุงทอง (2528: 91) ที่ว่า การกระจายรายวิชาของอาจารย์และนักศึกษาตลอดสัปดาห์อย่างสม่ำเสมอนั้น "ช่วยให้อาจารย์มีชั่วโมงสอนและกลุ่มนักศึกษามีชั่วโมงเรียนสม่ำเสมอตลอดสัปดาห์ไม่หนักใน ช่วงใดเวลาใดเวลาหนึ่งโดยเฉพาะ" ส่วนในกรณีที่อาจารย์ไปราชการหรือป่วยหรือดำนัน

ผู้บริหารและอาจารย์ว่า ทางภาควิชาดำเนินการใหญ่สอนชดเชยในกรณีไปราชการ แต่ผู้วิจัยเห็นว่า ควรชดเชยทุกกรณี หรือมอบงานให้ศึกษาค้นคว้า ส่วนนักศึกษาว่า การจัดการวางเรียนวิชาเอกนั้น วิทยาลัยจัดวิชาภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติสลับกัน และเสนอว่าควรเรียนภาคปฏิบัติน้อยกว่าภาคทฤษฎี ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า ในการสอนวิชาที่มีภาคปฏิบัติควรเรียนภาคทฤษฎีให้ครบหลักสูตร และให้นักศึกษามีโอกาสฝึกปฏิบัติให้มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ ครุณี หิรัญรักษ์ และกันทิมา ชนะโสภณ (2528: 9) ที่ว่า "หลักสูตรควรเน้นภาคปฏิบัติให้มากขึ้น" อรุณี สุวรรณสุขโรจน์ (2526: ๑) ว่า "เสนอให้มีการปรับปรุงการสอนเน้นภาคปฏิบัติให้มากกว่าภาคทฤษฎี" ชนิศารักษ์พลเมือง, รัตนา ทุงคสวัสดิ์ และประภาศรี สีหอำไพ (2528: 96) ว่า "ควรเน้นภาคปฏิบัติมากกว่าภาคทฤษฎี"

3.7 ในด้านการใช้แหล่งวิทยาการและสถานประกอบการ เกี่ยวกับการส่งนักศึกษาไปฝึกปฏิบัติงาน ผู้บริหารและอาจารย์ใช้หลักเกณฑ์ในการเลือกแหล่งที่มีลักษณะงานที่ปฏิบัติตรงกับลักษณะของวิชาสอน การติดต่อประสานงานเพื่อส่งนักศึกษาไป ผู้บริหารทุกคนมีการติดต่อก่อนล่วงหน้า การส่งนักศึกษาไปฝึกปฏิบัติงานนั้น อาจารย์ส่วนใหญ่จะประสานงานก่อนจะพานักศึกษาไปปฏิบัติงาน หรือส่งนักศึกษาไปฝึกงาน ส่วนการติดต่อประสานงานเพื่อไปทัศนศึกษา อาจารย์ทุกคนมีการติดต่อก่อนล่วงหน้า ซึ่งผู้วิจัยว่าเป็นการปฏิบัติที่ดี เพราะการประสานงานมีความสำคัญต่อการใช้แหล่งวิทยาการและสถานประกอบการมาก นอกจากนั้น ยังต้องมีการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้เข้าใจตรงกัน ดังผลการวิจัยของกองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ (2524: 11) เสนอว่า "ให้มีการประชาสัมพันธ์แจ้งและแม่ใหม่บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในระดัมนั้น ให้เห็นความสำคัญและประโยชน์ที่จะได้จาก การเรียนตามแผนการเรียนวิชาชีพ และการใช้แหล่งวิทยาการและสถานประกอบการต่าง ๆ เป็นสถานฝึกอาชีพให้แก่นักเรียน" และประยูร ศรีประสาธน์ (2527: 42) ว่า "ควรจัดให้มีการร่วมมือประสานสัมพันธ์กันระหว่างสถานศึกษากับภาคเอกชนและท้องถิ่น" ด้านความร่วมมือในการนำนักศึกษาไปทัศนศึกษาและปฏิบัติงาน อาจารย์ส่วนใหญ่ได้รับความร่วมมือในระดับปานกลาง ในด้านการนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาเป็นปัจจัยในการประกอบการเรียนการสอน อาจารย์ได้นำมาปฏิบัติโดยการจัดให้นักศึกษาไปปฏิบัติงานตามแหล่งวิทยาการและสถานประกอบการ ซึ่งเป็น การปฏิบัติสอดคล้องกับการเรียนการสอนวิชาเอกนี้

ในด้านการติดต่อเพื่อไปฝึกปฏิบัติงานนั้น นักศึกษาว่า ทางวิทยาลัยติดต่อให้ตามความเหมาะสม และนักศึกษาได้รับความร่วมมือและความสนใจจากแหล่งวิทยาการและ

สถานประกอบการ ส่วนสภาพที่นักศึกษาไปฝึกปฏิบัติงานนั้นมีการคมนาคมสะดวก ซึ่งเป็นประโยชน์แก่นักศึกษามาก วิธีการแนะนำในการฝึกปฏิบัติงานแก่นักศึกษาส่วนใหญ่ได้รับคำชี้แจงจากบุคลากรของแหล่งประกอบการและสถานประกอบการ และนักศึกษาก็ได้รับความรู้และประสบการณ์จากการฝึกปฏิบัติงานมาก ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า ทำให้นักศึกษามีเจตคติต่อการเรียนและประกอบวิชาชีพที่ดีขึ้น แต่โอกาสที่ไปศึกษาดูงานแก่นักศึกษาส่วนใหญ่ควรมีโอกาสไปบ่อยครั้ง และต้องการให้จัดเพิ่มขึ้น

3.8 ในด้านกิจกรรมการเรียนการสอน อาจารย์ส่วนใหญ่ มีการเตรียมการสอนทุกครั้ง ผู้วิจัยเห็นว่า เป็นวิธีการที่ดีที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู (2522: 59 - 60) ว่า "กิจกรรมการสอนที่อาจารย์ปฏิบัติบ่อยครั้งมาก ได้แก่ เตรียมการสอนล่วงหน้า" รัตน์ สาคนุรักษ์ (2516: ๑) ว่า "อาจารย์ส่วนใหญ่ เตรียมการสอนอย่างดี" ทศนิยม เรื่องธรรม (2518: ค) ว่า "อาจารย์ส่วนใหญ่เตรียมการสอนเป็นอย่างดี" เกี่ยวกับการชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น อาจารย์ส่วนใหญ่มีการชี้แจงแผนการเรียนและการฝึกปฏิบัติงานตลอดภาคเรียนให้ทราบในช่วงโมงแรก และนักศึกษาก็ส่วนใหญ่ได้รับคำชี้แจงจากอาจารย์เกี่ยวกับแผนการเรียนตลอดภาคเรียน ส่วนเรื่องผู้บริหารให้ความสนับสนุนในการจัดทำกิจกรรมนั้น อาจารย์ได้รับบริการด้านวัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ และอาจารย์ได้รับความร่วมมือและความสนใจจากนักศึกษาในการจัดกิจกรรมเตรียมการเรียนการสอน ซึ่งจะทำให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการฝึกปฏิบัติเพื่อหาความรู้และได้รับประสบการณ์ที่ดี

นักศึกษากล่าวว่า อาจารย์ไม่ชี้แจงข้อบกพร่องในการฝึกปฏิบัติงานทุกครั้ง และนักศึกษาได้นำความรู้ที่ได้เรียนไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้มาก ส่วนเหตุผลที่นำไปใช้ประโยชน์ได้น้อยเนื่องจาก ในขณะที่เรียนมีโอกาสฝึกฝนโดยตรงน้อยมาก

3.9 ในด้านการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอน อาจารย์ส่วนใหญ่ยังไม่ได้ออกกิจกรรมเสริมการเรียนการสอน แก่นักศึกษาว่า มีการจัดแต่จัดน้อยครั้งมาก และนักศึกษามองว่าวิชาใดบ้างที่เคยมีการจัด ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ควรเปิดโอกาสให้นักศึกษา ได้จัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอนตามต่าง ๆ และที่สำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับ ประภาศ วัชรภรณ์ (2516: 51 - 52) ว่า "ควรออกแบบที่จะทดลองงานหรือฝึกงาน หรือปฏิบัติการ" นอกจากนี้ควรสนับสนุนให้นักศึกษาทำหนังสือพิมพ์นักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ ครุฑี นริษย์รักษ์ (2520: 90) ว่า "ในแต่ละสถาบันจึงจัดให้มีการทำหนังสือพิมพ์ขึ้น โดยถือเป็นภาคปฏิบัติ" อาจารย์ว่า

ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำส่วนใหญ่ คือ อาจารย์กับนักเรียนร่วมกันจัดทำ แต่นักศึกษา คือ นักศึกษาวิชาเอกนี้ร่วมกับอาจารย์ และบุคลากรฝ่ายเทคโนโลยี ส่วนความร่วมมือและความสนใจ ในการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอน นักศึกษา ได้รับความร่วมมือและความสนใจจาก เพื่อนนักศึกษา ด้านความสนับสนุนจากวิทยาลัย นักศึกษาวินิจฉัยให้บริการด้านวัสดุ และ อุปกรณ์ต่าง ๆ แต่ยังไม่เพียงพอ ซึ่งจะต้องหาทางแก้ไข และสนับสนุนให้นักศึกษาจัดทำขึ้น กิจกรรมเสริมการเรียนการสอนที่อาจารย์จัดให้นักศึกษามากเป็นอันดับ 1 และนักศึกษามีส่วนร่วม ในการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอนมากเป็นอันดับ 1 สอดคล้องกับอาจารย์ คือ ไปงาน และศึกษานอกสถานที่ตามแหล่งวิทยากรและสถานประกอบการ ทำให้นักศึกษาได้รับความรู้และ ประสบการณ์มากยิ่งขึ้น

3.10 ในด้านเทคนิคและวิธีสอน อาจารย์มีความสามารถในการเลือกวิธีสอน ให้เหมาะสมกับเนื้อหา ส่วนผู้ที่ยังไม่มีความสามารถเพียงพอวิธีแก้ไขคือ หาทางไปอบรม ศึกษาคนควาจากตำราและเอกสารต่าง ๆ และเชิญวิทยากร ส่วนความชำนาญในการใช้เครื่องมือ-ต่าง ๆ ประกอบการสอนส่วนใหญ่มีความชำนาญใช้ได้อย่างดี ส่วนผู้ไม่มีความชำนาญในการใช้ เครื่องมือบางอย่าง ใช้วิธีการแก้ไขคือ ศึกษาเพิ่มเติม ไปอบรม และเชิญวิทยากร การใช้อุปกรณ์ ในการสอนภาคทฤษฎี อาจารย์ว่าใช้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของสุพรรณษา สุวรรณศิริ (2528: 123) ว่า "อาจารย์ใช้อุปกรณ์ในการสอนเป็นอย่างดี"

วิธีการสอนที่อาจารย์ใช้มากเป็นอันดับ 1 นั้น อาจารย์และนักศึกษาวินิจฉัยใช้วิธีการบรรยาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเป็นจำนวนมาก เช่น พัทธนา สิกิเสรี (2521: 107) ว่า "กิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้บ่อยที่สุด คือ บรรยาย" สมประสงค์ นวมบุญดี (2516: ก) ว่า "อาจารย์ส่วนใหญ่ใช้วิธีสอนแบบบรรยาย" รัชนี ศาตบุรุษ (2516: จ) ว่า "วิธีสอนที่อาจารย์ ใช้เสนอคือการบรรยาย" ทศนีย์ เรืองธรรม (2516: ก) ว่า "วิธีสอนที่อาจารย์ตั้งคณศึกษาใช้ อยู่เสนอคือ การบรรยาย" ปราณี นิลเหม (2524: จ) ว่า นักศึกษาวินิจฉัย "วิธีสอนส่วนใหญ่เป็น แบบบรรยาย" เพ็ญศรี มั่นนาค (2528: ฉ) ว่า "วิธีสอนส่วนใหญ่เป็นแบบบรรยาย" และ หอม คลายานนท์ (2521: 37) ว่า "อาจารย์สอนในสถาบันนี้มักหัดครู มักจะสอนด้วยวิธีบรรยาย" ผู้วิจัยเห็นว่า การบรรยายนั้น ควรมิกิจกรรมอื่นมาสลับบ้าง ซึ่งสอดคล้องกับ สุวัชฌา นิยมคำ และ ชาติ สิมิ (2519: 1 - 8) ว่า "การสอนบรรยายตามบรรยายล้วน ๆ จะเกิดผลเสียมากกว่า ผลดี การวิธีสอนอย่างอื่นผสมผสานกันไป"

3.11 ในด้านการวัดผลและการประเมินผลการเรียน ในด้านการชี้แจงหลักเกณฑ์ และกำหนดวิธีการวัดผลให้ทราบล่วงหน้า อาจารย์ทุกคนและนักศึกษาส่วนใหญ่ว่า อาจารย์ชี้แจงมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุจรรยา สุวรรณคีรี (2528: 123) ว่า "อาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่ ชี้แจงหลักเกณฑ์และกำหนดวิธีการวัดผลให้นักศึกษาทราบล่วงหน้า" ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการ ของนักศึกษาที่ต้องการให้อาจารย์ชี้แจงมาก ในด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานนั้นอาจารย์ส่วนใหญ่ ประเมินผลตามวิธีการ กระบวนการ และขั้นตอนการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ สุจรรยา สุวรรณคีรี (2528: 123) ที่ว่า "โดยการประเมินผลตามวิธีการ กระบวนการ และขั้นตอนการ ปฏิบัติงาน" ส่วนการประเมินผลการฝึกปฏิบัติงาน อาจารย์ส่วนใหญ่ประเมินเป็นบางครั้ง

ผู้ที่ประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานในแหล่งวิทยาการและสถานประกอบการ นั้น อาจารย์ส่วนใหญ่ให้อาจารย์นิเทศกร่วมกับเจ้าหน้าที่ของแหล่งวิทยาการและสถานประกอบการ ซึ่งสอดคล้องกับ บำรุง สุขพรรณ (2527: 60) ที่ว่า "ควรมีการประเมินผล และติดตามอย่าง ใกล้ชิดระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษาฝึกงานกับอาจารย์ฝึกงานภายนอก" ส่วนการชี้แจงข้อบกพร่องในการ ฝึกปฏิบัติงาน และหลังประเมินผลการเรียนนั้น อาจารย์ส่วนใหญ่ชี้แจงทุกครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับ สวัสดิ์ นิยมคำ และชาติ สิทธิ (2519: 8) ที่ว่า "จะทอประเมินผลการกระทำของผู้นสอนและ ผูเรียนทุกระยะ เมื่อประเมินแล้วจะต้องมีการป้อนกลับ (feedback) เพื่อบอกให้แต่ละฝ่าย ทราบ เพื่อจะได้ปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น" นักศึกษาว่า โอกาสที่ได้รับการวัดผลและประเมินผลการเรียน คือ อาจารย์มีการประเมินผลกลางภาคเรียนและปลายภาคเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญศรี มั่นนาค (2528: ฉ) ที่ว่า "การวัดผลควรทำเป็น 2 ระยะ คือ กลางภาคเรียน และ ปลายภาคเรียน" ส่วนวิธีการวัดผลที่อาจารย์และนักศึกษาเห็นว่า อาจารย์ปฏิบัติมากเป็นอันดับ 1 คือ ไขแบบทดสอบ ผู้วิจัยเสนอให้ทั้งแบบปรนัย และอัตนัย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จินตนา พรตตะเสน (2522: จ) ที่ว่า "การวัดผลประเมินผลอาจารย์ส่วนใหญ่เป็นผู้ออกข้อสอบ เอง และข้อสอบเป็นแบบอัตนัยและปรนัย"

4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการสื่อสารและการโฆษณาของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า

4.1 ในด้านสื่อการเรียนการสอน ผู้บริหารและอาจารย์มีความเห็นตรงกันว่า วัสดุ และอุปกรณ์ ไม่เพียงพอ และในด้านเครื่องมือเครื่องใช้ของนักศึกษา ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาว่า มีจำนวนไม่เพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยหลายเรื่อง เช่น หน่วยงานนิเทศ

กรมการฝึกหัดครู (2522: 60) ว่า "อุปกรณ์การสอนและห้องปฏิบัติการมีน้อย" หน่วยงานพิเศษ กรมการฝึกหัดครู (มพป. 260) ว่า "ขาดอุปกรณ์การเรียนการสอน" อรุณ งามดี (2516: 16-18) ว่า "เครื่องมืออุปกรณ์ในการฝึกจำกัดไม่ทันสมัย ประกอบกับมีนักศึกษาจำนวนมาก โอกาสที่จะฝึกกันจริงจังอย่างทั่วถึงจึงมีน้อย" กรมวิชาการ (2524: 9 - 11) ว่า โรงเรียนขาด "เครื่องมือและวัสดุที่ใช้ในการสอนวิชาชีพ หรือมีแต่ไม่เพียงพอ" สมประสงค์ นวมบุญดี (2516: ค) ว่า "อุปกรณ์มีน้อยไม่เพียงพอกับความต้องการ" วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา (2515: 6 - 12) ว่า "ขาดเครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์การสอน" สมพร สุขวิเศษ (2526: 8) ว่า "วิทยาลัยมีวัสดุที่สูญปรนไม่เพียงพอกับความต้องการ อุปกรณ์ที่มีอยู่ไม่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา" และ ชนิศา พิทักษ์สมบูรณ์ (2522: จ) ว่า "ขาดสื่อการสอนประเภทเครื่องมือและอุปกรณ์ อุปกรณ์ที่มีอยู่นั้น อยู่ในสภาพที่เก่าและชำรุด"

4.2 ในด้านการจัดตั้งอำนวยการความสะดวกเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน เกี่ยวกับสถานที่ที่สอนและห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด ยานพาหนะ และงบประมาณ ผลการวิจัย พบว่า

4.2.1 ด้านสถานที่ที่สอน ผู้บริหารและอาจารย์ว่า มีจำนวนเพียงพอแก่นักศึกษามีจำนวนไม่เพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกองวิจัยการศึกษา กรมวิชาการ (2524: 26) ว่า "ขาดสถานที่"

ส่วนด้านห้องปฏิบัติการ ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาส่วนใหญ่ ว่า มีจำนวนไม่เพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจรยา สุวรรณศิริ (2528: จ) ว่า "ห้องปฏิบัติการไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา" บำรุงสุข สีหอำไพ (2516: 22 - 23) ว่า "อุปกรณ์การสอน หมายถึง ห้องปฏิบัติการของนิสิตนักศึกษาที่จะต้องใช้ เช่น ห้องมืด ห้องสตูดิโอ โรงพิมพ์ สถานีวิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น แต่ละสถาบันยังขาดอยู่มาก แม้จะมีอยู่บ้าง ก็ไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร และขาดมาตรฐาน" และหน่วยงานพิเศษ กรมการฝึกหัดครู (2522: 60) ว่า "ห้องปฏิบัติการมีน้อย"

4.2.2 ด้านห้องสมุด ผู้บริหารว่า หนังสือที่เกี่ยวข้องกับวิชานี้ในห้องสมุดของวิทยาลัยมีเพียงพอ แต่ผลการวิจัยนี้ นักศึกษาวว่า มีปัญหามาก คือ หนังสืออ่านเพิ่มเติมเล่มมีน้อย และส่วนใหญ่เป็นหนังสืออ้างอิง ซึ่งสอดคล้องกับ ครุณี ทิพย์รักษ์ และกันนิมา ชนะโสภณ (2528: 30) ว่า มติที่ใหม่เสนอว่า "ตำราทางด้านวิทยาศาสตร์มีน้อยเกินไป และตำราที่มีส่วนใหญ่ล้าสมัย"

4.2.3 คำนยานพาหนะ ผู้บริหารส่วนใหญ่ว่า ยานพาหนะที่จะใช้ไป
 ปฏิบัติงาน และฝึกปฏิบัติงานตามแหล่งวิทยาการและสถานประกอบการ มีจำนวนเพียงพอ แต่ไม่สามารถ
 บริการให้นักศึกษาได้ทุกครั้ง ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ ปรากฏว่า ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา
 มีปัญหาในการใช้ยานพาหนะ ซึ่งจะตองหาทางแก้ไข

4.2.4 ค้านงบประมาณ ผู้บริหารว่า ใ้รับงบประมาณจากวิทยาลัย
 มีจำนวนไม่เพียงพอ ผู้วิจัยเสนอให้กรมการฝึกหัดครู จัดสรรงบประมาณให้วิทยาลัยเพิ่มขึ้น ซึ่ง
 สอดคล้องกับผลการวิจัยของฝ่ายสถิติวิจัยประเมินผล กองแผนงาน กรมการฝึกหัดครู (2528: 65)
 ที่ว่า "ควรพิจารณางบประมาณของทางราชการเพิ่มให้วิทยาลัยครูเป็นพิเศษ เพื่อปรับสาขาวิชา
 ให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นโดยรวดเร็ว และสามารถดำเนินงานตามภารกิจที่ระบุไว้
 ในพระราชบัญญัติวิทยาลัยครูได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์"

4.2.5 ในด้านการจัดผู้สอน อาจารย์ และนักศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาคือ
 อาจารย์ในภาควิชามีน้อย จึงต้องจัดให้สอนคนและหลายวิชา เกี่ยวกับการจัดการสอนอาจารย์
 มีปัญหาว่างไม่ตรงกัน ทำให้ไม่สามารถทำกิจกรรมรวมกันได้ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า ควรมีการจัด
 ตารางสอนให้อาจารย์มีชั่วโมงว่างตรงกันบ้างและนักศึกษามีปัญหาในกรณีที่อาจารย์ไม่มาสอน คือ
 อาจารย์ไม่แจบลวงหนา ผู้วิจัยเห็นว่า ควรมีการแจบลวงหนา เพื่อจะได้ให้นักสอนชดเชยหรือ
 มอบหมายงานให้ทำ

4.4 ในด้านการใช้แหล่งวิทยาการและสถานประกอบการ จากความนึกเห็น
 ของผู้บริหารและอาจารย์ ผลการวิจัยพบว่า แหล่งวิทยาการและสถานประกอบการที่ให้นักศึกษา
 ไปปฏิบัติงาน ผู้บริหารและอาจารย์ว่า มีจำนวนเพียงพอและแหล่งวิทยาการและสถานประกอบการ
 สำหรับส่งนักศึกษาไปฝึกปฏิบัติงาน ผู้บริหารว่า มีจำนวนเพียงพอ แต่จากผลการวิจัยนี้ ปรากฏว่า
 อาจารย์บางวิทยาลัยมีปัญหาขาดแคลนแหล่งประกอบการและสถานประกอบการในท้องถิ่น

5. ปัญหาและอุปสรรคในการใช้หลักสูตรการสื่อสารและการโฆษณาของผู้บริหาร
 อาจารย์ และนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า

5.1 ด้านการทำแผนการสอน ผู้บริหารมีปัญหา คือ อาจารย์ไม่เห็นความสำคัญ
 และไม่สนใจจะจัดทำแผนการสอน ผู้วิจัยเสนอให้มีการจัดทำ ซึ่งสอดคล้องกับ ฉัตรนภา พรหมมา
 และคณะ (2523: 48) ว่า "ควรมีการวางแผนการสอน จัดทำคู่มือ หรือชุดการสอน ตลอดจน

บทปฏิบัติต่าง ๆ" สำหรับอาจารย์มีปัญหา คือ ค่าจ้างงบประมาณในการจัดทำ ซึ่งต้องหาทางแก้ไข

5.2 ค่าใช้จ่ายเอกสารประกอบการสอน เกี่ยวกับการสนับสนุน ผู้บริหารส่วนใหญ่มีปัญหาคือ ขาดความสะดวกในการจัดพิมพ์และเผยแพร่ และอาจารย์ส่วนใหญ่มีปัญหาคือ ขาดงบประมาณมาก ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า การทำเอกสารประกอบการสอนไม่ได้รับความสะดวก ซึ่งสอดคล้องกับ สุจรรยา สุวรรณศิริ (2528: 38) ที่สรุปถึงปัญหาของกรมการฝึกหัดครูว่า "การทำเอกสารประกอบการสอนไม่ได้รับความสะดวก"

5.3 ค่าใช้จ่ายคู่มืออาจารย์ ผู้บริหารมีปัญหา คือ อาจารย์ไม่เห็นความสำคัญในการจัดทำ และขาดความสะดวกในการจัดพิมพ์และเผยแพร่ และอาจารย์ส่วนใหญ่มีปัญหาคือ ไม่มีเวลาจัดทำ ผู้วิจัยเสนอว่า ทางวิทยาลัยจะต้องจัดตารางสอนให้อาจารย์มีเวลาว่างตรงกันเพื่อรวมมือกันจัดทำ

5.4 ค่าเตรียมบุคลากร ผู้บริหารมีปัญหา คือ ขาดบุคลากรที่จะทำการสอน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของกองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ (2524: 26) ที่ว่า "โรงเรียนยังมีปัญหาค่าบุคลากรที่มีความสามารถในการสอนวิชาอาชีพโดยตรง" และอรุณ งามดี (2516: 16 - 18) ว่า "อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิทางงานนี้ มีน้อย แต่ละคนมีชั่วโมงสอนมาก ทำให้ไม่มีเวลาค้นคว้าวิจัย และเขียนตำราการสอนปกติ" สำหรับอาจารย์มีปัญหาคือ ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเผยแพร่ความรู้หรือการจัดอบรม และขาดความสนใจและความสนับสนุนจากผู้บริหาร และนักศึกษาที่มีปัญหาคือ วิทยาลัยไม่ไ้เผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาและวิชาชีพให้ทราบ

5.5 ค่าสื่อการเรียนการสอน ผู้บริหารมีปัญหามาก คือ ขาดงบประมาณมากในการดำเนินการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุจรรยา สุวรรณศิริ (2528: ๑) ที่ว่า "งบประมาณ" ในการดำเนินการไม่เพียงพอ จินตนา พรตตะเสน (2522: ๑) ว่า "งบประมาณไม่เพียงพอ" กับความต้องการ สุมาลี วิไลรัตน์ ว่า (2522: ๑) ว่า "ขาดงบประมาณในการปรับปรุงการเรียนการสอน" อาจารย์และนักศึกษา มีปัญหาคือขาดวัสดุและเครื่องมือในการฝึกปฏิบัติงานมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา (6 - 12) ว่า "ขาดเครื่องมือเครื่องใช้ อุปกรณ์การสอน" ชงชัย รักสอน (2523: ๑) ว่า "วิทยาลัยไม่ซื้ออุปกรณ์การสอนอย่างเพียงพอ" และกองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ (2524: 26) ว่า "ขาดเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอนวิชาอาชีพ"

5.6 ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนเกี่ยวกับสถานที่ที่สอน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด ยานพาหนะ งบประมาณ และการจัดอาจารย์เข้าสอน ผลการวิจัยพบว่า

5.6.1 ด้านสถานที่ที่สอนและห้องปฏิบัติการ ผู้บริหารมีปัญหา คือ ขาดงบประมาณในการดำเนินงาน และผู้บริหารมีปัญหาในการให้บริการสถานที่ที่สอน และห้องปฏิบัติการ คือ ขาดงบประมาณในการปรับปรุง ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ สุจรรยา สุวรรณศิริ (2528: ๑) ว่า "งบประมาณในการดำเนินการไม่เพียงพอ" ส่วนอาจารย์และนักศึกษามีปัญหาคือ สถานที่ที่สอนและห้องปฏิบัติการมีจำนวนไม่เพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจรรยา สุวรรณศิริ (2528: ๑) ว่า "ห้องปฏิบัติการไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา"

5.6.2 ด้านห้องสมุด ผู้บริหารมีปัญหาในการให้บริการ คือ เก็บเงินค่าบำรุงการศึกษาไคน้อย ไม่สามารถให้บริการหนังสือได้เพียงพอ อาจารย์มีปัญหา คือ ห้องสมุดมีเสียงดังรบกวน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ครุณี หิรัญรักษ์ และกันทิมา ชนะโสภณ (2528: 30) ว่า "ห้องสมุดบางครั้งบรรยากาศไม่เงียบสงบเท่าที่ควร" และนักศึกษามีปัญหาคือ หนังสืออ่านเพิ่มเติมมีน้อย และส่วนใหญ่เป็นหนังสืออ้างอิง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ลีลา สีนานุเคราะห์ (2526: 72) ว่า "การขาดแคลนหนังสือค้นคว้าอ้างอิงในห้องสมุด"

5.6.3 ด้านยานพาหนะ ผู้บริหารและอาจารย์มีปัญหามากในการให้บริการยานพาหนะ เพื่อให้นักศึกษาไปทำงานและฝึกปฏิบัติงานตามแหล่งวิทยากรและสถานประกอบการ เนื่องจากยานพาหนะไม่เพียงพอ ดังนั้นผู้บริหารจึงไม่สามารถจะบริการได้ทุกครั้ง

5.6.4 ด้านงบประมาณ ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษามีปัญหามากเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณ ค่าวัสดุ และอุปกรณ์ คือ ขาดงบประมาณ ทำให้บริการไม่เพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พัทธนา ชิตีเสรี (2521: 107) ว่า "สิ่งที่เบ้ปัญหาต่อการปรับปรุงการเรียนการสอนมากที่สุด คือ การขาดงบประมาณ" และชนิดา พัทธมสมบูรณ์ (2522: ๑) ว่า "ขาดงบประมาณ"

5.6.5 ด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษามีปัญหา คือ อาจารย์ในภาคควิชามีน้อย จึงต้องจัดให้สอนคนละหลายวิชา เกี่ยวกับการจัดการวางสอน อาจารย์มีปัญหาคือ อาจารย์ว่างไม่ตรงกัน ทำให้ไม่สามารถทำกิจกรรมรวมกันได้

และนักศึกษามีปัญหาในกรณีที่อาจารย์ไม่มาสอน คือ อาจารย์ไม่แจบลวงหนา

5.7 คำนการใ้แหล่งวิทยาการและสถานประกอบการ ผู้บริหารมีปัญหาคือ ขาดงบประมาณในการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับเหตุผลที่ไม่สามารถบริการยานพาหนะเพื่อไปศึกษาและปฏิบัติ ตามแหล่งวิทยาการและสถานประกอบการได้ สำหรับอาจารย์มีปัญหาคือ ขาดแคลนแหล่งประกอบการและสถานประกอบการในท้องถิ่น และนักศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาคือ เจ้าของสถานที่ไม่เห็นความสำคัญของการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา ผู้วิจัยเสนอให้มีการประสานงานและมีการประชาสัมพันธ์กับแหล่งวิทยาการและสถานประกอบการ

5.8 คำนกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้บริหารจำนวนน้อย มีปัญหา คือ อาจารย์ไปราชการบ่อย ทำให้นักศึกษาได้เรียนไม่เต็มที่ และนักศึกษาร้องเรียนเรื่องอาจารย์ขาดสอนบ่อย ๆ อาจารย์และนักศึกษามีปัญหามากเกี่ยวกับช่วงเวลาในการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษามีน้อยเกินไป ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของกองวิจัยการศึกษา กรมวิชาการ (2524: 26) ที่ว่า "ระยะเวลาที่นักเรียนมาฝึกน้อยเกินไป"

5.9 คำนกิจกรรมเสริมการเรียนการสอน ผู้บริหารมีปัญหา คือ ไม่มีงบประมาณให้อาจารย์มีปัญหาคือ ช่วงเวลาในการจัดไม่เพียงพอ และนักศึกษามีปัญหาขาดงบประมาณในการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอน ดังนั้นทางวิทยาลัยควรจัดสรรงบประมาณและหาทางให้อาจารย์มีเวลาในการจัดกิจกรรมร่วมกับนักศึกษามากขึ้น

5.10 คำนเทคนิคและวิธีสอน ผู้บริหาร มีปัญหา คือ ไม่มีงบประมาณทำวัสดุและอุปกรณ์ให้อาจารย์และนักศึกษาได้เพียงพอ และไม่พร้อมที่จะจัดการฝึกปฏิบัติการในคานทักษะและวิธีการที่ทันสมัยให้กับอาจารย์ ส่วนอาจารย์มีปัญหาคือไม่ได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับวิธีสอนแผนใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จินตนา พรตตะเสน (2522: ๑) ว่า "อาจารย์ผู้สอนสังคมศึกษาส่วนใหญ่ไม่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรใหม่" ส่วนนักศึกษามีปัญหาคือไม่ได้รับคำชี้แจงเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือฝึกงานบางชนิด

5.11 คำนการวัดผลและการประเมินผลการเรียน ผู้บริหารมีปัญหาคือ อาจารย์ส่งเกรดต่ำกว่ากำหนด อาจารย์มีปัญหาคือ เกณฑ์การวัดผล และการประเมินผลไม่ชัดเจน ส่วนนักศึกษามีปัญหาคือ ไม่ได้รับทราบขอบเขตของตนเอง หลังจากการวัดผลแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับที่สุวัติก นิยมคำ และชาติ สิริ (2519: 1 - 8) ที่สรุปการประชุมเรื่องการเรียนการสอนใน

มหาวิทยาลัยว่า "เมื่อมีประเมินแล้วจะต้องมีการป้อนกลับ (feedback) เพื่อบอกให้แต่ละฝ่ายทราบ เพื่อจะได้ปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น"

ข้อเสนอแนะ

1. กรมการฝึกหัดครู ควรจะได้มีการประเมินผลการใช้หลักสูตร การสื่อสารและการโฆษณา ระดับอนุปริญญา พุทธศักราช 2528 ในวิทยาลัยครู เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาเปิดสอน หรือนำไปให้วิทยาลัยปรับปรุงแก้ไข ซึ่งจะทำการใช้หลักสูตรที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น
2. กรมการฝึกหัดครูควรจะมีการสำรวจว่า วิทยาลัยแต่ละแห่งที่เปิดสอน หรือกำลังจะเปิดสอนหลักสูตรการสื่อสารและการโฆษณา ระดับอนุปริญญา และระดับปริญญาตรี พุทธศักราช 2528 ในวิทยาลัย ว่า มีความพร้อมด้านต่าง ๆ คือ บุคลากร สื่อการเรียนการสอนโดยเฉพาะวัสดุและอุปกรณ์ ซึ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการสนับสนุนการเรียนการสอน เช่น สถานที่ที่ไร้สอน ห้องฝึกปฏิบัติงาน ห้องสมุด ยานพาหนะ งบประมาณ ตลอดจนแหล่งประกอบการ และสถานประกอบการ ว่า วิทยาลัยมีความพร้อมมากน้อยเพียงใด แล้วจึงอนุญาตให้วิทยาลัยเปิดสอน และปัญหาที่พบจากการวิจัย ปัญหาส่วนใหญ่ คือ การขาดแคลนงบประมาณ ทำให้ปัญหาอื่น ๆ ตามมา ดังนั้น กรมการฝึกหัดครูควรจัดสรรงบประมาณให้แต่ละวิทยาลัยเพิ่มขึ้น
3. วิทยาลัยที่เปิดสอนควรมีการประสานงานกับวิทยาลัยอื่น ๆ ที่เปิดสอนหลักสูตรการสื่อสารและการโฆษณา ระดับอนุปริญญา พุทธศักราช 2528 เพื่อหาทางให้ความร่วมมือช่วยเหลือและช่วยกันแก้ปัญหาในการใช้หลักสูตร เช่น อาจมีการจัดประชุมปฏิบัติการร่วมกัน หรือแลกเปลี่ยนบุคลากรหรือสื่อการเรียนการสอน เพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาสได้รับความรู้และได้ประสบการณ์การฝึกปฏิบัติในวิชาชีพได้อย่างแท้จริง
4. วิทยาลัยที่เปิดสอนควรมีการประสานงานกับแหล่งวิทยาการและสถานประกอบการ ให้เห็นความสำคัญและให้ความร่วมมือในการที่จะพานักศึกษาไปปฏิบัติงาน และฝึกปฏิบัติงาน พร้อมทั้งหาวิธีการหาทางที่จะทำให้นักศึกษามีงานทำในอนาคต
5. วิทยาลัยที่จะทำการเปิดสอนใหม่ ควรศึกษาผลการวิจัยครั้งนี้ และศึกษาจากงานจากวิทยาลัยเปิดสอนและสถานอุดมศึกษาทางนิเทศศาสตร์ เพื่อจะได้นำข้อมูลไปพิจารณาในการเปิดสอน และควรมีการเตรียมบุคลากรโดยการพัฒนาอาจารย์ใหม่มีความรู้ และเชี่ยวชาญทางด้านทฤษฎีและปฏิบัติไว้ล่วงหน้า สนับสนุนให้ศึกษาต่อในสาขาวิชานิเทศศาสตร์ เพื่อให้บุคลากรมีความมั่นใจในการสอน

6. อาจารย์ผู้สอนวิชาเอกการสื่อสารและการโฆษณา ควรมีการพัฒนาตนเองในการศึกษาหาความรู้ มีการประชุมอบรมและปฏิบัติการร่วมกันในการที่จะทำแผนการสอน เอกสารประกอบการสอน คู่มืออาจารย์และหาวิธีการที่จะใช้หลักสูตรใหม่มีประสิทธิภาพ

7. อาจารย์จะต้องมีศรัทธาในวิชาชีพอย่างแท้จริง อุทิศตนในการสอน เพื่อผลิตนักศึกษาให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบและเสียสละในการที่จะทำให้นักศึกษามีประสบการณ์ในการฝึกปฏิบัติงาน จัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอนให้มากขึ้น เพื่อให้นักศึกษาได้ประโยชน์จากการเรียนภาคทฤษฎีและมีความเชี่ยวชาญในด้านการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้ยังไปไขข้อมูลจากแบบสอบถามของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาคณะทุกคน และครบทุกเรื่อง ดังนั้น แต่ละวิทยาลัยและกรมการฝึกหัดครูควรทำการวิจัยในเรื่องนี้เพิ่มขึ้น
2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับตัวหลักสูตร และการประเมินผลการใช้หลักสูตร เพื่อจะได้นำผลการวิจัยไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาหลักสูตรและพัฒนาอาจารย์ และพัฒนากกรมการฝึกหัดครูในการพิจารณาเปิดสอนวิชาชีพอื่น ๆ ต่อไป
3. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาที่เรียนหลักสูตรวิชาเอกการสื่อสารและการโฆษณา ระดับอนุปริญญา พุทธศักราช 2528 ในวิทยาลัยครู เพื่อเปรียบเทียบกับความคาดหวังของหลักสูตร
4. ควรมีการวิจัยติดตามผลของนักศึกษาในด้านการประกอบอาชีพ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย